

POPRAWKA

do ustawy o szczególnych rozwiązaniach dotyczących wsparcia służb mundurowych nadzorowanych przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych, o zmianie ustawy o Służbie Więziennej oraz niektórych innych ustaw
(druk senacki nr 166 i 166A, druki sejmowe nr 432, 493 i 493-A).

Niniejszym przedkładam projekt poprawki do w/w projektu ustawy i wnoszę o wprowadzenie w nim następujących zmian:

1) Zmianę tytułu ustawy poprzez dodanie słów, „ministra właściwego do spraw finansów publicznych” po zwrocie „ministra właściwego do spraw wewnętrznych”

2) Dodanie po art. 7 nowego przepisu tj. art. 7a o treści:

art. 7a W ustawie z dnia 16 listopada 2016 r. o Krajowej Administracji Skarbowej (tj. Dz. U. z 2020 r. poz. 505) wprowadza się następujące zmiany:

1) Po art. 210 dodaje się art. 210a w brzmieniu:

„Art. 210a. 1. Funkcjonariuszowi przysługuje zwrot kosztów poniesionych na ochronę prawną, jeżeli postępowanie karne wszczęte przeciwko niemu o przestępstwo popełnione w związku z wykonywaniem czynności służbowych zostanie zakończone prawomocnym orzeczeniem o umorzeniu postępowania z powodu braku ustawowych znamion czynu zabronionego lub niepopełnienia przestępstwa albo wyrokiem uniewinniającym.

2. Zwrot kosztów ochrony prawnej, o której mowa w ust. 1, następuje ze środków Krajowej Administracji Skarbowej, na wniosek funkcjonariusza, w wysokości faktycznie poniesionych kosztów, nie wyższej niż stawka maksymalna wynagrodzenia jednego obrońcy, określona w przepisach wydanych na podstawie art. 16 ust. 3 ustawy z dnia 26 maja 1982 r. – Prawo o adwokaturze (Dz. U. z 2019 r. poz. 1513, 1673 i 2020), lub jednego radcy prawnego, określona w przepisach wydanych na podstawie art. 22⁵ ust. 3 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (Dz. U. z 2020 r. poz. 75).

3. W szczególnie uzasadnionych przypadkach, kierując się dobrem służby, Szef Krajowej Administracji Skarbowej może zapewnić funkcjonariuszowi przeciwko któremu wszczęto postępowanie karne o przestępstwo popełnione w związku z wykonywaniem czynności służbowych, ochronę prawną jeszcze przed zakończeniem tego postępowania. Przepis ust. 2 stosuje się odpowiednio. Poniesione przez Krajową Administrację Skarbową koszty ochrony prawnej nie podlegają zwrotowi przez funkcjonariusza, niezależnie od wyniku postępowania karnego.

3.

2) po art. 210 i projektowanym art. 210a dodaje się art. 210b w brzmieniu:

Art. 210b. 1. Funkcjonariuszowi pokrzywdzonemu przestępstwem, o którym mowa w art. 222, art. 223 lub art. 226 Kodeksu karnego, w związku z wykonywaniem czynności służbowych, przysługuje, na jego wniosek, bezpłatna ochrona prawna w postępowaniu karnym, w którym uczestniczy w charakterze pokrzywdzonego lub oskarżyciela posiłkowego.

2. Ochronę prawną, o której mowa w ust. 1, zapewnia izba administracji skarbowej, w której funkcjonariusz pokrzywdzony przestępstwem pełni służbę, a jeżeli jednostka ta nie ma zapewnionej obsługi prawnej realizowanej przez radców prawnych lub adwokatów, ochronę prawną zapewnia Szef Krajowej Administracji Skarbowej

3. W przypadku braku możliwości zapewniania ochrony prawnej przez jednostkę o których mowa w ust. 2, funkcjonariuszowi przysługuje zwrot kosztów ochrony prawnej, o której mowa w ust. 1, w

wysokości faktycznie poniesionych kosztów, nie wyższej niż stawka maksymalna wynagrodzenia jednego adwokata, określona w przepisach wydanych na podstawie art. 16 ust. 3 ustawy z dnia 26 maja 1982 r. – Prawo o adwokaturze, lub jednego radcy prawnego, określona w przepisach wydanych na podstawie art. 22⁵ ust. 3 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych.

4. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia, tryb postępowania oraz sposób dokumentowania przez funkcjonariusz kosztów poniesionych na ochronę prawną w przypadku, o którym mowa w art. 210a ust. 2 i 3 oraz art. 210b ust. 3, a także podmioty właściwe w sprawie zwrotu kosztów ochrony prawnej, o której mowa w art. 210a ust. 2 i art. 210b ust. 3, kierując się koniecznością korzystania przez funkcjonariusza z ochrony prawnej na wysokim poziomie, a także szybkiego zwrotu kosztów poniesionych przez policjanta na ochronę prawną.

3) po art. 210 i projektowanym art. 210a i 210b dodaje się art. 210c w brzmieniu:

Art. 210c. 1. Ochrona prawna, o której mowa w art. 210a i art. 210b, przysługuje również funkcjonariuszowi oddelegowanemu do wykonywania zadań służbowych poza Służbę Celno-Skarbową, na jego wniosek, w przypadku gdy postępowanie karne, o którym mowa w art. 66a ust. 1 lub art. 66b ust. 1, zostało wszczęte w związku z wykonywaniem przez niego czynności służbowych.
2. Zwrot kosztów ochrony prawnej, o której mowa w ust. 1, przysługuje na zasadach oraz w trybie określonych w art. 66a i art. 66b.”;

4) po art. 226 dodaje się art. 226a w brzmieniu:

„Art. 120a. 1. Funkcjonariuszowi przyznaje się świadczenie motywacyjne po osiągnięciu powyżej:

1) 25 lat służby, ale nie więcej niż 28 lat i 6 miesięcy – w wysokości 1500 złotych miesięcznie, albo

2) 28 lat i 6 miesięcy służby – w wysokości 2500 złotych miesięcznie.

2. Do stażu służby, o którym mowa w ust. 1, zalicza się okresy:

1) służby w Policji;

2) służby w Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służbie Kontrwywiadu Wojskowego, Służbie Wywiadu Wojskowego, Centralnym Biurze Antykorupcyjnym, Straży Granicznej, Straży Marszałkowskiej, Służbie Ochrony Państwa, Państwowej Straży Pożarnej, Służbie Celnej, Służbie Celno-Skarbowej i Służbie Więziennej;

3) traktowane jako równorzędne ze służbą, o której mowa w pkt 1 i 2, wymienione w art. 13 ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Straży Marszałkowskiej, Służby Ochrony Państwa, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Celno-Skarbowej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (Dz. U. z 2020 r. poz. 723).

3. Decyzję o przyznaniu lub odmowie przyznania świadczenia motywacyjnego przełożony, o którym mowa w art. 204 ust.1 wydaje nie później niż w terminie 30 dni po osiągnięciu przez funkcjonariusza stażu służby, o którym mowa w ust. 1 pkt 1 lub 2. Decyzja o odmowie przyznania świadczenia motywacyjnego wydawana jest w przypadku zaistnienia przesłanek, o których mowa w ust. 6.

4. Przed wydaniem decyzji o przyznaniu świadczenia motywacyjnego funkcjonariusz podlega opiniowaniu służbowemu na zasadach, o których mowa w art. 206, jeżeli od wydania ostatniej opinii o tym policjancie upłynęły co najmniej 3 miesiące.

5. Minister właściwy do spraw finansów przyznaje świadczenie motywacyjne Szefowi Krajowej Administracji Skarbowej i jego zastępcom oraz Dyrektorowi Krajowej Informacji Skarbowej i jego zastępcom. Przepisy ust. 3 i 4 stosuje się odpowiednio.

6. Świadczenia motywacyjnego nie przyznaje się funkcjonariuszowi:

1) który podczas ostatniego opiniowania służbowego otrzymał jedną z opinii służbowych, o których mowa w art. 179 ust. 1 pkt 1 i 4,

2) przeciwko któremu wszczęto postępowanie karne lub dyscyplinarne, do czasu prawomocnego zakończenia tego postępowania;

3) ukaranemu karą dyscyplinarną, przed jej zatarciem;

4) skazanemu wyrokiem sądu lub w stosunku do którego postępowanie karne zostało warunkowo umorzone, przez okres roku od dnia uprawomocnienia się orzeczenia.

7. Jeżeli po przyznaniu świadczenia motywacyjnego wystąpią okoliczności, o których mowa w ust. 6, niezwłocznie wydaje się decyzję stwierdzającą ustanie wypłaty tego świadczenia.

8. Od decyzji o odmowie przyznania świadczenia motywacyjnego oraz od decyzji stwierdzającej ustanie wypłaty świadczenia motywacyjnego policjantowi przysługuje odwołanie do wyższego przełożonego w terminie 7 dni od dnia doręczenia decyzji. W przypadku decyzji wydanej przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych przysługuje, w takim samym terminie, wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy.

9. Świadczenia motywacyjnego nie wypłaca się za okres:

1) korzystania z urlopu bezpłatnego,

2) przerw w wykonywaniu obowiązków służbowych, za które policjant nie zachował prawa do uposażenia, wymienionych w art. 229 ust. 1 pkt. 1-3

3) zawieszenia w czynnościach służbowych albo tymczasowego aresztowania,

4) zwolnienia od zajęć służbowych, o którym mowa w art. 233 ust. 1 pkt.1-4

5) innej nieobecności trwającej co najmniej jeden miesiąc

– proporcjonalnie do tego okresu.

10. Świadczenie motywacyjne wypłaca się w każdym kolejnym miesiącu kalendarzowym, począwszy od miesiąca następującego po miesiącu, w którym wydano decyzję o przyznaniu świadczenia motywacyjnego.

11. Świadczenie motywacyjne płatne jest z dołu do dziesiątego dnia miesiąca następującego po miesiącu, za które świadczenie motywacyjne przysługuje.

12. Prawo do wypłaty świadczenia motywacyjnego ustaje w miesiącu, w którym decyzja, o której mowa w ust. 7, stała się ostateczna lub nastąpiło rozwiązanie stosunku służbowego w związku ze zwolnieniem policjanta ze służby, jego śmiercią lub zaginięciem. Świadczenia motywacyjnego za ten miesiąc nie wypłaca się.”;

5) Po art. 46 dodaje się art. 46a w brzmieniu:

1 W latach 2020–2029 maksymalny limit wydatków Szefa Krajowej Administracji Skarbowej będących skutkiem finansowym wejścia w życie niniejszej ustawy wynosi zł , z tego:

1) 2020 r. – 29.000 tys. zł

2) 2021 r. – 36.000 tys. zł

3) 2022 r. – 45.000 tys. zł

4) 2023 r. – 53.000 tys. zł

5) 2024 r. – 60.000 tys. zł

6) 2025 r. – 69.000 tys. zł

7) 2026 r. – 78.000 tys. zł

8) 2027 r. – 80.000 tys. zł

9) 2028 r. – 91.000 tys. zł

10) 2029 r. – 101.000 ty. zł

UZASADNIENIE

Projektowana ustawa w obecnym kształcie w ogóle nie obejmuje Służby Celno-Skarbowej, chociaż

jest bo bezsprzecznie formacją mundurową, realizująca bardzo ważne zadania, w tym zadania policyjne.

Zgłoszone poprawki mają na celu doprowadzenie do sytuacji, w której funkcjonariusze Służby Celno-Skarbowej również otrzymają świadczenie motywacyjne oraz otrzymają możliwość refundacji kosztów obrony na takich samych zasadach jak funkcjonariusze Policji czy Straży Granicznej.

Konieczność przyjęcia wskazanych poprawek wynika z następujących okoliczności:

Po pierwsze, Służba Celno-Skarbowa jest formacją mundurową, której funkcjonariusze podlegają wszystkim ograniczeniom i rygorom wynikającym z przynależności do służb mundurowych i właściwej dla nich administracyjno-prawnej podstawy zatrudnienia (w tym pełną dyspozycyjność, mobilność, podporządkowanie służbowe etc.). Formacja ta z tego powodu oraz z racji na rodzaj wykonywanych zadań objęta jest systemem emerytalnym właściwym dla służb mundurowych, zatem podlega pod ZER MSWiA. Zadania Służby Celno-Skarbowej mają ściśle charakter "zadań policyjnych", którą to przesłankę wyróżnił Trybunał Konstytucyjny w wyroku z dnia 3 marca 2015 (sygn. akt K 39/13).

W opisanych okolicznościach brak objęcia Służby Celno-Skarbowej rozwiązaniami przewidzianymi w ustawie rodzi poważne wątpliwości natury konstytucyjnej co do braku równości traktowania funkcjonariuszy służb.

Funkcjonariusze Służby Celno-Skarbowej strzegą polskiej granicy ramię w ramię z funkcjonariuszami Straży Granicznej w tych samych trudnych warunkach, z podobnym narażeniem życia i zdrowia, walcząc z przestępczością. Nie istnieje żaden powód, żeby funkcjonariusze Służby Celno-Skarbowej mieli być gorzej potraktowani.

Zgodnie z utrwaloną linią orzecniczą Trybunału Konstytucyjnego, z konstytucyjnej zasady równości wynika wymóg podobnego traktowania (według jednakowej miary) wszystkich podmiotów prawa charakteryzujących się daną cechą istotną - relewantną (vide: por. wyrok z 11 lipca 2000 r., sygn. K. 30/99, OTK ZU nr 5/2000, poz. 145, czy też wyrok z 18 stycznia 2000 r., sygn. K. 17/99, OTK ZU nr 1/2000, poz. 4).

Powyższa definicja oznacza, że wszystkie podmioty charakteryzujące się w równym stopniu daną cechą istotną (relewantną) powinny być traktowane równo, a więc według jednakowej miary, bez różnicowań zarówno dyskryminujących, jak i faworyzujących (vide: wyrok z 5 listopada 1997 r., sygn. K. 22/97, OTK ZU nr 3-4/1997, poz. 41, wyrok TK z dnia 24 kwietnia 2001 r., sygn. U 9/00 (OTK ZU nr 4/2001, poz. 80); 24 kwietnia 2006 r., sygn. P 9/05 (OTK ZU nr 4/A/2006, poz. 46); 6 marca 2007 r., sygn. P 45/06 (OTK ZU nr 3/A/2007, poz. 22); 13 grudnia 2007 r., sygn. SK 37/06 (OTK ZU nr 11/A/2007, poz. 157; 26 lutego 2008 r., sygn. SK 89/06 (OTK ZU nr 1/A/2008, poz. 7); 22 lipca 2008 r., sygn. P 41/07 (OTK ZU nr 6/A/2008, poz. 109); 11 maja 2010 r., sygn. SK 50/08 (OTK ZU nr 4/A/2010, poz. 34); 23 listopada 2010 r., sygn. K 5/10 (OTK ZU nr 9/A/2010, poz. 106); 12 lipca 2012 r., sygn. P 24/10 (OTK ZU nr 7/A/2012, poz. 79).

Mając powyższe na uwadze, skoro celem projektowanej ustawy jest polepszenie sytuacji funkcjonariuszy służb mundurowych i jednocześnie względne ujednoczenie przepisów ich dotyczących, zasadne jest objęcie Służby Celno-Skarbowej tymi właśnie przepisami. Nie istnieje powód do podziału funkcjonariuszy, do tego aby funkcjonariusze Służby Celno-Skarbowej mieli gorszą sytuację prawną niż ich koledzy z służb mundurowych, podległych tym samym rygorom służby oraz podlegającym MSWiA.

Po drugie, Służba Celno-Skarbowa, obok dbania o bezpieczeństwo, jako jedyna formacja mundurowa odpowiedzialna jest za generowanie znaczącej większości dochodów budżetu. W związku z tym logiczne i oczywiste jest to, że potrzebna jest do tego fachowa i doświadczona kadra funkcjonariuszy. Obecnie służba ta boryka się z bardzo poważnymi problemami kadrowymi związanymi z odejściami na emeryturę funkcjonariuszy, którzy osiągnęli ustawowe kryterium pozwalające odejść na emeryturę. Struktura wiekowa w Służbie Celno-Skarbowej uwidacznia dobitnie ten problem, gdyż jest to najstarsza formacja i problem z odejściami doświadczonej kadry jest największy spośród wszystkich służb mundurowych. Celem projektowanej ustawy jest zachęcenie funkcjonariuszy do dalszej służby dla dobra Państwa i w tej sytuacji bardzo zasadne jest rozszerzenie narzędzi prawnych na rzecz funkcjonariuszy Służby Celno-Skarbowej. Skoro ustawa ma temu zapobiegać, to nielogiczne jest pomijanie formacji w której problem ten występuje w największym nasileniu.

Po trzecie, funkcjonariusze Służby Celno-Skarbowej są tak samo narażeni na pomówienia ze strony przestępców oraz prowokacje z ich strony jak funkcjonariusze Policji czy Straży Granicznej. Zapewnienie ochrony prawnej wzmocni pozycję funkcjonariuszy Służby Celno-Skarbowej, będzie silnym bodźcem motywacyjnym, spowoduje, że z jeszcze większą odwagą, będą narażać życie lub zdrowie, nie obawiając się pomówienia ze strony przemytnika.

Problem z pomówieniami przez nieuczciwych obywateli oraz obcokrajowców występuje w Służbie Celno-Skarbowej chyba znowu w największej skali. Przemytnik może wyeliminować funkcjonariusza ze służby, co się dzieje, wystarczy, że go pomówi. Tak pozbywano się np. najbardziej skutecznych, najbardziej dociekliwych funkcjonariuszy, gdyż z chwilą pomówienia funkcjonariusz jest zawieszany w czynnościach służbowych i potem zwalniany.

Niezrozumiałe zatem jest pominięcie w ochronie prawnej funkcjonariuszy formacji, gdzie ten problem odnotowywany jest w chyba największym nasileniu.

Po czwarte, wniosek w tej sprawie, o objęcie dodatkami motywacyjnym, złożył Minister Finansów w piśmie z dnia 09 czerwca 2020r. - nr FS7.021.12.2020.RM.

Po piąte, objęcie funkcjonariuszy Służby Celno-Skarbowej zapewni zachowanie spójności pomiędzy służbami mundurowymi, np. niedyskryminacyjne rotacje pomiędzy służbami.

W opisanych okolicznościach wprowadzenie zaproponowanych poprawek jawi się jako konieczne i niezbędne.

Skutki finansowe podano na podstawie pisma Ministra Finansów (znany obciążenie z jednego - pierwszego roku w wysokości 29.000 tys. zł) i łącznie na przestrzeni 10 lat od 600.000 tys. zł do 870.000 tys. zł.

Jest to wyliczenie wg czarnego scenariusza, tak jakby nie było samofinansowania z ZER MSWiA.

Kosztów jednak dla budżetu nie będzie w razie przyjęcia tej poprawki, gdyż funkcjonariusze Służby Celno-Skarbowej tak samo jak inni są w ZER MSWiA, z którego, wg. OSR dodatki motywacyjne mają się samofinansować.